

Utviklingsmidler for 2017

iKomp i VGS (Ref #9ebef008)

Søknadssum: **500 000**

Varighet: **Treårig**

Kategori: **Innsatsområder**

- Utvikling av nye bibliotek tjenester
- Nye samarbeidsformer og partnerskap

Opplysninger om søker

Organisasjonsnavn / nr

UiT Norges arktiske universitet, Universitetsbiblioteket / 970422528

Fakturamottak

9037 Tromsø

<http://www.uit.no>

Institusjonens leder

Johanne Raade

Ansvarlig kontaktperson (søker)

Lars Figenschou

77644127 / 91683580 / lars.figenschou@uit.no

Mål for prosjektet

Dagens globale informasjonsvirkelighet er meget krevende å håndtere, og særlig er overgangen mellom videregående skole og høyere utdanning svært utfordrende for mange. Det stilles krav og forventninger til den nye studenten, f.eks. om å kunne jobbe selvstendig med fagstoff, og det forventes at nye studenter raskt evner å tilegne seg de gjeldene akademiske normer og konvensjoner knyttet til det å jobbe kunnskapsbasert og akademisk. I løpet av de siste 10-15 årene har således informasjonskompetanse (IK) blitt en helt nødvendig nøkkelkompetanse, i tilegnelsen av gode lærings- og arbeidspraksiser.

Ved å fokusere på økt IK allerede i den videregående skolen vil dette prosjektet forenkle den vanskelige overgangen mellom videregående og høyere utdanning. Gjennom å videreutvikle og tilpasse UiTs nåværende nettressurs på IK, iKomp, vil elevene i videregående skole, ikke bare kunne få en bedre tilpasset arbeidspraksis i forhold til digital informasjon, og dermed heve egen læringseffekt betraktelig, men de vil også være mye bedre rustet i møtet med høyere utdanning.

Prosjektbeskrivelse

I en stadig mer digitalisert verden, er IK etter hvert blitt kjernen i all ansvarlig fagutøvelse. IK er i dag grunnmuren for alt akademisk arbeid, og er også en meget viktig komponent med hensyn til effektiv jobbutførelse, et aktivt borgerskap og livslang læring (Cameron, Wise & Lottridge, 2007). Definisjonen av IK har således gått fra, tidligere, å fokusere på de tekniske ferdighetene rundt søk og referanseskiving, til nå å fokusere på IK som helt essensiell kjernekompetanse for effektiv læring.

Utviklingsmidler for 2017

Om lag halvparten av den norske befolkningen er innom høyere utdanning, og i 2015 studerte hver tredje person i aldersgruppen 19-24 år (www.ssb.no, 14. april 2016). Denne sterke økningen i studentmassen har hatt flere konsekvenser, bla. at studentkullene er blitt mye mer heterogen enn tidligere. NIFU bekrefter at situasjonen i Norge ikke er ulik den internasjonalt, og rapporten støtter også våre egne observasjoner om at overgangen til høyere utdanning innebærer, for mange, en helt ny orientering, med større konsentrasjon og fordypning i fagene, og dessuten en mye større vektlegging av forståelse, fremfor gjengivelse av kunnskap (se eget vedlegg, Lødding & Aamodt, 2015:28).

Nasjonalbiblioteket (NB) oppfordret (i 2016) til å se på muligheter for et prosjekt i UH-bibliotekene knyttet til overgangen mellom videregående skole og høyere utdanning. Empiriske studier, samt egne erfaringer fra mange år med undervisning på universitetsnivå, tilsier at graden av IK, og elevenes faktiske ferdigheter, er to sider av samme sak. IK blir således en begrensende terskelverdi - som må passeres dersom læringsmålene skal oppnås. Vi ser alt for ofte, når vi utleverer en problemstilling eller en oppgave, at alt for mange studenter ikke har peiling på "hvor de skal starte".

I dag er det alt for få studenter/elever som har en bevisst holdning til hvordan de selv studerer og lærer. Læringseffekten blant bachelorstudenter er f.eks. til dels nedslående (Arum & Roksa, 2010), plagiatproblematikken er fortsatt sterkt økende mange steder (Universitets- og høgskolerådet, 2012), og det er (for) mange som ikke mestrer helt grunnleggende ting innenfor akademisk skriving og oppgavestruktur, kritisk tenking og akademisk redelighet. Så, en stor andel nye studenter sliter unødvendig mye, og sluttproduktet er det liten tvil om; frustrasjon og fortvilelse, en følelse av mentalt stress, og for alt for mange, en total mangel på læring.

Heldigvis, har vi i dag generelt større kunnskap om studentenes utfordringer, frykter og forventninger (De Clecq, Galand & Freney, 2015, Lødding & Aamodt, 2015, Shanley & Johnson, 2008), og ulike grep er allerede tatt internasjonalt, f.eks. gjennom større fokus på studentenes læring, engasjement og identitet (Christie, Tett, Cree & McCune, 2016). Det har også blitt tatt enkelte initiativ til å introdusere nye studenter til informasjonskompetanse før studiestart, enten som et forberedende kurs eller som en del av videregående utdanning, for å forenkle overgangen til høyere utdanning (McPhail, 2015, Talikka, 2006).

Dette prosjektet, som vi har tenkt og diskutert i lengre tid (F.eks. på Norsk Bibliotekforening Skole konferansen, 2016), fokuserer på økt IK, allerede i den videregående skolen. Hvorfor er det viktig, for deg som elev, å kunne håndtere den enorme mengden tilgjengelig informasjon, på en best mulig måte?

I vårt møte med dagens elever/studenter, som på sett og vis tilhører "Google-generasjonen", er det en utfordring å identifisere deres digitale kunnskaper, og anvende disse best mulig i undervisningen (se Salisbury & Karasmanis, 2011). Problemet er ikke at elevene er informasjons-inkompetente, men de digitale ferdigheter de innehar, matcher faktisk veldig dårlig med de krav og forventninger som kommer fra høyere utdanning. Elevene er f.eks. veldig flinke med hensyn til ulike kommunikasjons-applikasjoner, men svært få har tenkt på at de bør øve og utvikle sine kunnskaper med overordnede mål og idealer i mente (Nierenberg og Fjeldbu, 2015).

Universitetsbiblioteket ved UiT Norges arktiske universitet, lanserte i februar 2015 nettressursen iKomp (www.ikomp.no). iKomp er en gratis, åpen og fleksibel IK-introduksjon designet for ferske studenter. Etter mange års undervisningserfaring, preget av få og korte undervisningsøkter med de enkelte studentgruppene, ofte lagt utenfor regulær timeplan, og med et labert

Utviklingsmidler for 2017

engasjement og nytteforståelse blant deltakerne, var det nødvendig å ta grep. Hovedmotivasjonen bak iKomp var å forbedre undervisningen gjennom å ha tilgang til en nettbasert ressurs, som også kunne fungere som supplement eller alternativ til ansikt-til-ansikt-undervisningen. Hovedformålet med iKomp var å heve studentenes læring ved å flytte fokuset fra de tradisjonelle "HVORDAN" spørsmålene rundt kildebehandling, til det mer ultimate og overordnede "HVORFOR".

Engasjement, et viktig aspekt for læring, vet vi trigges av aktivitet og motivasjon, og dette "mantraet" styrte gjennomgående utviklingen av alt kursinnhold. Kurset har, i tillegg til tekst, en stor andel videoer, selvtester og andre aktiviteter. Alt satt i en kontekst som skal engasjere og motivere eleven/studenten, til selv å ville bli informasjonskompetent.

iKomp er bygd på den åpne plattformen Open edX og finnes i både norsk og engelsk utgave. Det er tverrfaglig, og dermed lett integrerbart i alle typer kursprogrammer, og kan fungere både som både kurs og oppslagsverk. I løpet av 2017 skal iKomp gjennomgås med tanke på krav om universell utforming (se Publikumsavdelingen v/UBs handlingsplan 2017, upublisert). Open edX, en plattform som UiT allerede har lisens på, inneholder også analyseverktøyet "Insights", som gir tilgang til en lang rekke brukerdata. Disse empiriske dataene er meget verdifulle i den videre forbedringen av kurset, samt i fremtidig forskning på nettadferd, og/eller elevens tilegnelse av IK (for eksempler, se Andreassen, Låg & Stenersen, 2015; Andreassen, Figenschou & Stenersen, 2016).

iKomp består av fire moduler...:

1. Læringsstrategier
2. Kildekritikk
3. Informasjonssøk
4. Akademisk dannelse

...og avsluttes med en eksamen bestående av 40 flervalgsspørsmål. Ved 80% korrekte svar eller mer kan deltakeren laste ned et kursbevis, som igjen kan lastes opp på elevens egen læringsplattform, som bekreftelse på bestått kurs. Per i dag har iKomp mer enn 3000 registrerte brukere, og har blitt tatt i bruk som obligatorisk arbeidskrav for alle nye studenter på et av UiTs største fakulteter. Kurset har vakt interesse i nasjonale og internasjonale bibliotekfaglige fora, og iKomp-teamet har ved en rekke anledninger blitt invitert som foredragsholdere ved lokale, nasjonale og internasjonale arrangementer. Studentresponsen har vært gjennomgående positiv, både når det gjelder relevans, nytte og brukervennlighet.

Prosjektidéen vår: iKomp i sin nåværende form, vil bli tilbudt 3. klasseelever, dog med en egen tilpasset introduksjonsmodul, mens en innholdsmessig tilpasset utgave, bygd som en egen sti innad i iKomp-kurset, vil bli tilbudt til 1 og 2. klasseelevne. Tilpasningene vil særlig fokusere på elevenes nåværende informasjonsbehov, samt deres motivasjon for arbeidet. Begge iKomp-versjonene vil inneholde en modul med informasjon og veiledning for lærere. Der vil de kunne tilegne seg kunnskap om grunntanken i kurset, og i tillegg finne råd og konkrete ideer til hvordan de kan bruke iKomp i egen undervisning. Vårt prosjekt er nyskapende i og med at det videreutvikler et allerede etablert kurstilbud i høyere utdanning, til også å gjelde hele løpet i videregående skole.

Elevene - og etter hvert studentene - vil etter denne modellen kunne tilegne seg IK, alltid med det samme læringsperspektiv i bunn: nemlig å få svar på alle HVORFOR spørsmålene. I god iKomp-ånd består nemlig et sunt, demokratisk samfunn av individer som kan ta informerte og kunnskapsbaserte valg, og ikke av en A og en B-gruppe, hvor B-gruppen er utestengt pga manglende IK. Således vil "iKomp i VGS" være veldig relevant og nyttig også for de elevene som ikke sikter seg inn på en høyere utdanning.

Utviklingsmidler for 2017

Da iKomp er bygd på en åpen plattform er ressursen tilgjengelig for alle interesserte (f.eks. skoler, biblioteker og høyere utdanningsinstitusjoner). "iKomp i VGS" vil da, på lik linje med dagens iKomp, kunne fungere som et nasjonalt bibliotektilbud som opereres i samhandling mellom videregående skole og høyere utdanning. Tilbudet vil også fungere godt i folkebibliotekene, som jo ofte besøkes av både skoleelever og andre med behov for økt IK. Dette vil være med på å øke graden av samarbeid mellom bibliotekene. Følgelig, et overordnet mål med prosjektet er å kunne bidra til kunnskapsoverføring innenfor større deler av utdanningssektoren.

Utviklingsmidler for 2017

Start- og sluttdato for prosjektet

Prosjektvarighet	Fra dato	Til dato
Treårig	01-09-2017	01-09-2020

Aktivitetsplan for prosjektet

Beskrivelse	Fra dato	Til dato
Utvikling av detaljert prosjektplan (basert på fokusgrupper)	01-09-2017	31-12-2017
Informasjon/opplæring for (folke- og) skolebibliotekarene	01-09-2017	31-12-2017
Innholdsproduksjon; elevressurser (1-3. klasse)	01-01-2018	31-12-2018
Innholdsproduksjon lærerressurser; (1-3. klasse)	01-01-2018	31-12-2018
Beta-testing og spørreundersøkelse	01-01-2019	01-06-2019
Revidering av iKomp for VGS (basert på evalueringer)	01-06-2019	31-12-2019
Abstract til LILAC 2020 (format: best practice)	01-11-2019	01-12-2019
Lansering iKomp for VGS	01-01-2020	01-01-2020
Markedsføring iKomp for VGS	01-01-2020	01-09-2020
Opplæring av nøkkelpersoner ute på brukerenhetene	01-01-2020	01-09-2020
Utvikling av driftsplan, iKomp for VGS	01-03-2020	01-06-2020
Prosjektplan "iKomp-effekten" (analyse av brukerdatabaser)	01-04-2020	01-09-2020
Nasjonal konferanse/seminar	01-06-2020	01-06-2020
Publisering av resultater i internasjonalt tidsskrift	01-06-2020	01-09-2020
Deltagelse på nasjonale og internasjonale konferanser	01-01-2018	01-09-2020
Informasjonsmøter med skolene	01-05-2017	01-06-2017

Andre opplysninger

a) Forståelse av det overordnede formålet med økt IK etableres i møtet mellom Universitetsbiblioteket og skolene. b) Kunnskap og ferdigheter knyttet til IK-undervisning spres utover i enhetene. c) Skolene kan selv styre integreringen av iKomp i egen undervisning. d) Kontakten mellom prosjektgruppen, bibliotekene og skolene blir ivaretatt gjennom et brukerforum på nett.

Innenfor ordinær drift, vil UiT og UB bidra med fagkunnskap, grafisk og IT-teknisk kompetanse.

Samarbeidspartnere

Utviklingsmidler for 2017

Organisasjon/institusjon	Formell avtale	Rolle
Kvaløya videregående skole Nedre Storvollen 75 9104 Kvaløya	nei	Snorre Bråthen, rektor ved Kvaløya videregående skole. Kvaløya videregående skole skal delta i prosjektet ved å prøve ut verktøyet som lages ved universitetsbiblioteket. Det er inngått muntlig avtale om samarbeid.
Breivang videregående skole Dramsvegen 199 9010 Tromsø	nei	Stig Lennart Walnum, assisterende rektor ved Breivang videregående skole. Breivang videregående skole skal delta i prosjektet ved å prøve ut verktøyet som lages ved universitetsbiblioteket. Det er inngått muntlig avtale om samarbeid.
Troms fylkesbiblioteket Postboks 6600 9296 Tromsø	ja	Troms fylkesbibliotek ved Aud Tåga er bindeledd mellom Universitetsbiblioteket Tromsø og Utdanningsetaten Troms fylkeskommune og de to videregående skolene som deltar i prosjektet. Fylkesbiblioteket bidrar med sin bibliotekfaglige kompetanse i prosjektet.
Troms fylkeskommune utdanningsetaten Postboks 6600 9296 Tromsø	ja	Keilin Annie Jacobsen, rådgiver ved utdanningsetaten Troms fylke, er utdanningsetaten representant i prosjektet og fylkesbibliotekets kontaktperson. Det er gjort muntlig avtale om samarbeid, og Troms fylkeskommune utdanningsetaten bidrar med 50.000,- per år i støtte til prosjektet.
UiT Norges arktiske universitet, Avdeling for utdanning Postboks 6050 Langnes 9037 Tromsø	nei	Det er gjort muntlig avtale med seksjonssjef Julia Holte Sempler ved Avdeling for Utdanning (UTA). De vil bidra inn i prosjektet med hensyn til evt. strategiske og formelle problemsider ved prosjektet.
Norges Bibliotekforbund (NBF skole) Malerhaugveien 20 0661 Oslo	nei	Vi har snakket med leder Mari Hopland og NBF skole støtter prosjektet helhertet da det har vært etterlyst en slik type initiativ som dette prosjektet representerer.
UiT, Fakultet for humaniora, samfunnsfag og lærerutdanning Postboks 6050 Langnes 9037 Tromsø	nei	Det er gjort muntlig avtale med prodekan Cathrine Theodorsen ved HSL-fakultetet. Fakultetet er en sentral samarbeidspartner i prosjektet. UB og HSL har allerede et etablert samarbeid gjennom HSL sitt akademiske skrivesenter for sine studenter, og de to samarbeidsskolene Kvaløya og Breivang er universitetsskoler i universitetsskoleprosjektet.

Utviklingsmidler for 2017

Budsjett

Søknadsbeløp fra Nasjonalbiblioteket 500 000

Utgifter

Beskrivelse	Denne periode	Totalt for prosjektet
Frikjøp av en 50% stilling til prosjektledelse (x 3 år) - innholdsproduksjon - løpende kontakt med skolene - informasjon og opplæring	450 000	1 350 000
Arrangere et nasjonalt seminar/konferanse - keynotes (internasjonale?) - reiseutgifter - mat, lokaler, etc.	0	100 000
IT-tekniske utgifter i forbindelse med utvikling av nye iKomp moduler - plattform - servere - grafikk	50 000	150 000
Egenarbeid - iKomp arbeid fra UB-ansatte: ca. 300 timer x 400,- per år	120 000	360 000
Egenarbeid IT-teknisk og grafisk iKomp arbeid fra Result-ansatt: 200 timer x 400,- per år	80 000	240 000
Utgifter i forbindelse med informasjon, opplæring og markedsføring	150 000	150 000
Deltagelse på 2 internasjonale konferanser i løpet av prosjektperioden x 2 personer	0	80 000
Totale utgifter	850 000	2 430 000

Inntekter

Beskrivelse	Denne periode	Totalt for prosjektet
Tilskudd fra Nasjonalbiblioteket	500 000	1 350 000
Egenarbeid - arbeid fra UB-ansatte: ca. 300 timer x 400,- per år (bekreftet tilskudd)	120 000	360 000
Egenarbeid IT-teknisk og grafisk arbeid fra Result-ansatt: 200 timer x 400,- per år (bekreftet tilskudd)	80 000	240 000
Smådriftsmidler fra UiT Norges arktiske universitet, Universitetsbiblioteket (bekreftet tilskudd)	40 000	170 000
Støtte til prosjektet fra Troms Fylkeskommune utdanning (bekreftet tilskudd)	50 000	150 000
Fyrtårnmidler fra UiT Norges arktiske universitet. NB Ikke innvilget	60 000	160 000
Totale inntekter	850 000	2 430 000

Utviklingsmidler for 2017

Vedleggsoversikt

Beskrivelse

Referanseliste

NIFU rapport 2015

NB strategiske råd - referat